

Kliiniline küsimus nr 8

Kas Alzheimeri tõvega ja/või dementsussündroomiga patsientide lähedaste/omastehooldja/hooldaja nõustamisel kasutada nii nende kui ka patsiendi elukvaliteedi parandamiseks järgnevalt nimetatud sekkumisi vs. mitte?

- Praktiline hoolduskoolitus
- Stressijuhtimisõpetus
- Kogemusnõustamine/tugigrupid/sotsiaalne toetus
- Kognitiiv-käitumisravi

Töörühma soovitus: **Alzheimeri tõvega ja/või dementsussündroomiga patsientide lähedaste/omastehooldja/hooldaja nõustamisel kasutada nii nende kui ka patsiendi elukvaliteedi parandamiseks järgmisi sekkumisi:**

- Stressijuhtimisõpetus
- Kogemusnõustamine/tugigrupid/sotsiaalne toetus
- Kognitiiv-käitumisravi ja praktiline hoolduskoolitus

Soovitus on mõõduka kliinilise tõendusega.

Soovituse tekst

Patsient/sihtrühm	Alzheimeri tõvega ja/või dementsussündroomiga patsientide lähedased/omastehooldjad/hooldajad		
Sekkumine	- Praktiline hoolduskoolitus - Stressijuhtimisõpetus - Kogemusnõustamine/tugigrupid/sotsiaalne toetus - Kognitiiv-käitumisravi		
Tegur	Otsus	Selgitus	
Väga hea või keskmise kvaliteediga tõendusmaterjal (kas tõendusmaterjal on väga kvaliteetne?) <i>(Mida kõrgem on tõendusmaterjali kvaliteet, seda tugevam on soovitus)</i>	☐ Jah ☐ Ei	Alzheimeri tõvega ja/või dementsussündroomiga patsiendi lähedaste/omastehooldajate/hooldajate elukvaliteedi parandamiseks kasutada grupisekkumistena stressijuhtimisõpetust (tugev soovitus) Mitmetes uuringutes on välja toodud, et lähedastele suunatud <u>stressijuhtimisõpetus</u> vähendab lähedaste koormatust, depressioonisümptomeid, ärevust ja parandab lähedaste elukvaliteeti. Seda tüüpi grupisekkumised on osutunud efektiivsemaks kui individuaalsed sekkumised. Sekkumise kahjulikku mõju patsiendile/lähedastele ei ole täheldatud.	

Kindlustunne kasude ning kahjude ja koormuse tasakaalu suhtes (kas on kindlustunne?) <i>Mida suurem on erinevus soovitatavate ja soovimatute tagajärgede vahel ning kindlustunne selle erinevuse suhtes, seda tõenäolisem on tugev soovitus. Mida väiksem on tegelik kasu ja mida väiksem on kindlustunne selle kasu suhtes, seda tõenäolisem on tingimuslik/nõrk soovitus</i>	☐ Jah ☐ Ei	Alzheimeri tõvega ja/või dementsussündroomiga patsiendi lähedaste/omastehoolajate/hooldajate elukvaliteedi parandamiseks võib kasutada psühhoterapiat ja kognitiiv-käitumisravi (mõõdukas soovitus). Ravijuhendites on mõõduka kliinilise tõendusega toodud välja <u>depressioonile suunatud stressijuhtimisõpetus ja psühhoterapia</u>. Uuringutest on leitud, et <u>kognitiiv-käitumisravi</u> suurendab oluliselt lähedaste heaolu, vähendab koormatust ja depressioonisümptomeid. Sekkumise kahjulikku mõju patsiendile/lähedastele ei ole täheldatud.	
---	--	---	--

Kindlus või sarnasus väärtustes (kas on kindlustunne?) <i>Mida suurem on varieeruvus või ebakindlus patsiendi väärtuste ja eelistuste suhtes, seda tõenäolisem on tingimuslik või nõrk soovitus.</i>	☐ Jah ☐ Ei	Alzheimeri tõvega ja/või dementsussündroomiga patsiendi lähedaste/omastehoolajate/hooldajate elukvaliteedi parandamiseks kaaluda juhtumipõhiselt praktilist hoolduskoolitust, juhtumikorraldust, intervallhooldust (nõrk tõendus). Juhtumikorralduse ja nõustamise positiivne mõju lähedase koormatusele ja depressioonile ei ole piisavalt tõendatud, olemasolev tõendus on erisuunaline. Ravijuhendites on soovitatud ka lähedase õpetamist ja praktilist hoolduskoolitust, kuid seda tüüpi sekkumiste puhul on eelistatud konkreetse eesmärgiga ja konkreetsete sümptomitega toimetulekuks suunatud	Töörühm otsustas, et patsiendile pakub rohkem väärtust Ja vähem väärtust
---	--	---	--

		sekkumine, mitte üldine õpetus. Praktilise hoolduskoolituse mõjude kohta järelduste tegemiseks puudub piisavalt tõendusmaterjali, tulemused uuringutes ei ole järjepidevad. Ravijuhendites on välja toodud ebapiisava kliinilise tõendusega lähedase vaimse seisundi hindamine; intervallhooldus ja praktiline toetus. Uuringutes on leitud, et sotsiaalne toetus ja intervallhoolduse pakkumine võib vähendada lähedaste depressiooni ja koormatust, samas tugigruppidel põhinevad sekkumised ei osutunud oluliseks. Sekkumise kahjulikku mõju patsiendile/lähedastele ei ole täheldatud.	
Ressursi tähendus (kas tarbitud ressursid olid väärt oodatavat kasu) <i>Mida suurem on sekkumise kulu võrreldes kaalutava alternatiiviga ja muud otsusega seotud kulud, st mida rohkem ressursse tarbitakse, seda tõenäolisem on tingimuslik/nõrk soovitus.</i>	☐ Jah ☐ Ei	Alzheimeri tõvega ja/või dementsussündroomiga patsiendi lähedaste/omasteholdajate/hoidajate elukvaliteedi parandamiseks võib kaaluda kombineeritud nõustamist (nõrk tõendus). Kombineeritud nõustamine (individuaalne nõustamine + grupiteraapia) võib mõjuda positiivselt lähedase subjektiivsele tervisehinnangule ning lükata edasi patsiendi asutushooldusele suunamist, kuid sekkumine on väga ressursimahukas (oluline ressursside hindamine ja oodatava kasu hindamine).	
Soovituse üldine tugevus <i>Mida suurem on sekkumise</i>	Net benefits = the intervention clearly does more good than harm.		

*kulu võrreldes kaalutava
alternatiiviga ja muud otsusega
seotud kulud, st mida rohkem
ressursse tarbitakse, seda
tõenäolisem on tingimuslik/
nõrk soovitus.*

Trade-offs = there are important trade-offs between the benefits and harms.

Uncertain trade-offs = it is not clear whether the intervention does more good than harm.

No net benefits = the intervention clearly does not do more good than harm.